

Til va adabiyot.uz

ILMIY-METODIK ELEKTRON JURNAL
НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ
SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL ELECTRONIC JOURNAL

«Til va adabiyot – Преподавание языка и литературы – Language and literature teaching» (e-mail: tilvaadabiyotuz@gmail.com) <https://oak.uz/pages/4802>

21-OKTYABR - DAVLAT TILI HAQIDAGI QONUN QABUL QILINGAN KUN

*Til — shuncha sharafi
bilan nutqning
qurolidir. Agar nutq
noma'qul bo'lib chiqsa
— tilning ofatidir.*

Alisher Navoiy

ILMIY-METODIK ELEKTRON JURNAL
НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ
SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL ELECTRONIC JOURNAL

Til va adabiyot.uz

Bosh muharrir

Nargiza BERDIYEVA

Tahrir hay'ati:

Nizomiddin Mahmudov
Yorqinjon Odilov
Jabbor Eshonqulov
Baxtiyor Daniyarov
Abdurahim Nosirov
To'liqin Saydaliyev
Barno Buranova
Zulxumor Mirzayeva
Qozoqboy Yo'ldoshev
Bahodir Jovliyev
Salima Jumayeva
Qayum Baymirov
Manzar Abdulkayrov
Alijon Safarov
Husniddin Norqulov
Odiljon Boynazarov
Madina Nuriddinova
Latifa Xudayqulova
Barno Kadirova
Nargiza Mirzayeva
Guli Shukurova
To'maris Butunbayeva
Okila Turakulova
Yuldosh Raxmatov
Ramziddin Abdusatorov
Feruza Manukyan
Gulchexra Keldiyorova

Axborot hamkorimiz:

Muharrirlar:

Bibimariyam RAHMONOVA
Shabnam G'ANIYEVA

Sahifalovchi:

Mahliyo ABDUQODIROVA

Tahririyat manzili:

100038, Toshkent shahri
Matbuotchilar ko'chasi 32-uy.
Telefon: (98) 121-74-16,
(71) 233-03-10, (71) 233-03-45,
(71) 233-03-67.
e-mail: tilvaadabiyotuz@gmail.com

M U N D A R I J A

Dolzarb mavzu

Akram Hamdamov. Xalq tilining
jozibas.....3
Surayyo Ziyotova. Alisher Navoiyning
"Hayrat ul-abror" dostonida turkiy
somatizmlarning qo'llanishi.....5

Tilshunoslik

Maxfuza Karaxodjayeva. Alisher Navoiy
lingvistik merosining mazmun va
mohiyati.....8
Yulduz Eshmatova. Istiqlof davri
o'zbek qissachiligida ayollar ruhiyatini
ifodalashdagi yordamchi badiiy
vositalar.....10
Nafisa Sadinova. O'zbek tili rasmiy
uslubida qoliplashgan jumalarning
qo'llanishi.....13
Shokirjon Aripov, Habibulloh
Olimjonov. Arab tilshunosligida
nutq tovushlarining hosil bo'lish
mexanizmlari.....15

Adabiyotshunoslik

Hoshimjon Ahmedov. O'zbek
adabiyotida sajli nasriy she'rlar.....19
Nilufar Sultonova. Adabiy asarda syujet
dinamikasi va ta'sir nuqtalari.....21

Tadqiqot

Nafosat O'roqova. O'zbek mumtoz
shoirilari ijodida floristik obrazlarning
badiiy-estetik vazifalari.....24
Zakir Bazarov. Badiiy tarjimada leksik
va stilistik bo'yoqdorlik muammolari.....28
Dildora Bazarova. Variantlilik
haqida.....31
Агата Осипова. К вопросу о
необходимости изучения устного
народного творчества на начальном
этапе подготовки бакалавра-
филолога.....33
Hulkar Aliqulova, Nigora Raxmatova.
Marosim folklori bilan bog'liq o'ziga xos
tamoyillar.....36
Sobir Mansurov. "Gulshani Dilafor"

to'plamidagi lirik she'rlar tasnifi.....39
Salima Karimova, Elinura Zokirova.
O'quv jarayonini samarali tashkil
etish metodologiyalari va ularning
innovatsion texnologiyalar bilan
integratsiyalashuvi: zamonaviy
yondashuvlar va istiqbollar.....41
Farxad Babadjanov. Hujjat
matnlarining lingvistik ekspertizasi.....43
Shahzoda A'zamova. Tohir Malikning
"Alvido bolalik" asarida terminlarning
lingvokulturologiyasi.....47
Aziza Erkinova. Fors-tojik, o'zbek, ingliz
adabiyoti she'riyatida "Noma (maktub)"
janrining shakllanishi.....49
Aziza Yusupova. Jahon tilshunosligida
konnotatsiya masalalarining
antropotsentrik paradigma asosidagi
tadqiqi.....51
Yorqin Djo'rayev. Badiiy asarlarning
falsafiy-psixologik tahlili vositasida
o'quvchilarning o'quv-biluv motivatsiyasini
shakllantirish metodikasi.....54
Shozod Normurodov. Imom Moturidiy
va u mansub bo'lgan tarixiy-ilmiy muhit
tasviri.....60
Shahzoda Nurillayeva. O'zbek tilida
odob-axloqni ifodalovchi birliklarning
lingvomadaniy talqini.....63
Ro'zixon Mavlonova. Ko'ngil ovi azmi
qarori yoxud Jon nisor ul sayyod
uchunkim.....65
Umidaxon Turakulova. Badiiy matnda
o'xshatishlarning o'rni.....68
Асаль Эргашева. О сущности
функционального подхода к
изучению лексико- грамматических
явлений русского языка.....71
Наргиза Ходжаева, Виктория
Гимадетдинова. Функционирование
и трансформация фразеологизмов в
русском языке XXI века.....73
Улугбек Баисов. Изучение

плеонастических выражений в современной лингвистике.....75

Мамура Маллаева. Роль русского языка в современных условиях.....77

Akmaljon Baratov. O'rta masofaga yuguruvchi maktab o'quvchilari mashg'ulotlarini tashkil etish.....75

Исломжон Махсумов. Комплексный контроль ловкости в процессе многолетней подготовки футболистов.....82

Saodatkhan Khodjaeva. Features of translation of brand names and advertising slogans.....84

Dildora Babaxanova. The role of motivation in language learning.....87

Nargiza Aminova. Language evolution in the age of social media: a linguistic dilemma.....89

Ulmira Embergenova. Similarities and differences in professional lexicon and terminology in english language teaching.....92

Kichik tadqiqot

Inomiddin Imomov. Kredit modul tizimi: muammo va yechimlar (nodavlat oliy ta'lim muassasalari misolida).....97

O'lmas Saidov. Ish yuritishga oid terminologik birliklarning shakliy tavsifi.....99

Akbar Ruziyev. Tilshunoslikda diskurs atamasi talqini.....101

Parviz Izzatillayev. "Majolis un-nafois" va uning forsha tarjimai "Latoyifnoma" orasidagi ayrim

ixtiloflar.....103

Muhayyo Ismailova, Sagdiyana Abdusattarova, Jahongir Asatullayev. O'quvchilarning salomatlik darajasini aniqlash va sportga istiqboliligini tashxis etish.....105

Urmonoy Toshmatova. Boshlang'ich sinflarda mantiqiy masalalarni hayotga tatbiq etish.....107

Jamshid Atavullayev. Anton Pavlovich Chexov ijodining o'zbek adabiyotiga ta'siri masalalari.....109

Khurshida Toshova. Perl Bak asarlarida ayol matonati tavsifi.....110

Zarina Homidova. Boshlang'ich sinflarda o'quv lug'atlaridan foydalanish ko'nikmasini shakllantirish usullari.....113

Dilorom Mengziyoyeva. Alisher Navoiyning "Mahbub ul-qulub" asarida komil shaxs tarbiyasiga oid qarashlar.....115

Ismigul Do'stmurodova. Xalq dostonlarida obraz va obrazlilik masalalari.....117

Kumush Odina Qarshiboyeva. Mansur Jumayev she'riyat haqida.....120

Nigora Mirzoidova. The role of technology for developing critical thinking through reading and writing in improving the translation competence of university students.....122

Yoshlik ilhomlari

Hakimbek G'ulomjonov. Yigirma yoshimda ellikka kirdim.....124

ONA TILIM

Garchi zug'um qilganlarni yoqtirmadim,
She'r yozdimu bo'lak ismi qo'tirmadim.
Tilim turib o'z tilimda gapirmadim,
Bir eslasam eziladi bag'ri-dilim,
Ona tilim, kechir meni, ona tilim.

Onam «erkam» deb quchganda tunlar yarim,
Erkim yo'q deb zirqirardi bir joylarim,
Parovozni hansiratgan bug'doylarim,
Oltinlarim, ma'danlarim, ipaklarim,
Ona tilim, kechir meni, ona tilim.

Kimlar uchun biz edik bir badaviylar,
O'zbekni qon qaqshatganni o'zbek siylar,
Holimizni qon kuzatdi Yassaviylar,
Topganimiz handalakdek tilim-tilim,
Ona tilim, kechir meni, ona tilim.

Kimdir mayda millat bo'ldi, kimdir katta,
Katta millat — Afandisi yo'kdir hatto,
Biz piyoda, biz boqqanlar yurdi otda,
Zulm o'tsa faqat sendan o'tdi zulm,
Ona tilim, kechir meni, ona tilim.

Sen bo'lmasang nima bizga silliq she'rlar,
Bu dunyoda tili yo'qda dil yo'q derlar,
Bahoing-ku berib ketgan Alisherlar,
Yuraginning to'ridagi so'lmas gulim,
Ona tilim, kechir meni, ona tilim.

Bir qarasam har shevangda ming jilolar
Har novdangda, har mevangda ming jilolar.
Qodiriylar, Cho'lponlar-u, Abdullolar,
Sening qaytgan kuning men tug'ilgan yilim,
Ona tilim, ey muqaddas Ona tilim.

Muhammad Yusuf

O'UM uzluksiz ta'limning barcha bo'g'in va tarmoqlarida axborot muhitini mustahkamlash va rivojlantirish va resurs bilan ta'minlashning muhim omili sanaladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Усмонов Б.Ш., Хабибуллаев Р.А. Олий ўқув юртларида ўқув жараёнини кредит-модуль тизимида ташкил қилиш. Ўқув қўлланма. Т.: "Tafakkur" нашриёти, 2020. 120-бет.
2. Ўринов В. Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларида ECTS кредит-модуль тизими: асосий тушунчалар ва қоидалар. Ўқув қўлланма. Нью Брансвик Университети, 2020 й.
3. Inomiddin Imomov. English Speaking Nation: Uzbekistan. 2022/11/30. Journal WATESOL Newsletter. Publisher WATESOL Volume 3 Issue Fall 2022, Pages 22-25.
4. Inomiddin Imomov. Teaching economic terminology through interactive techniques. Conference Raqamli iqtisodiyot sharoitida oliy ta'limning transformatsiyasi. Volume 1. Issue1. 2022/11/30. Pages 365- 367
5. Baybaeva, M. K., & Imomov, I. A. (2021). Organizational and regulatory framework for creating a healthy and creative environment in management activities based on the supervision skills of managers in the context of modernization of education. ASIAN JOURNAL OF MULTIDIMENSIONAL RESEARCH, 10(5), 752-758.
6. Imomov, Inomiddin A. "COMPETENCY BASED TEACHING OF FOREIGN LANGUAGE." COMPETENCY 10 (2019): 10-2019.
7. Parhadjanovna S. S. MASTERING THE ART OF READING: TECHNIQUES AND STRATEGIES TO ENHANCE READING SKILLS //International Scientific and Current Research Conferences. – 2023. – С. 482-485.
8. Saidakbarova S. P. et al. The Role Of Speech Genres In The Communication Process //Educational Administration: Theory and Practice. – Т.: 2024.30.№. 5. 2500-2503-с.
9. <http://bimm.uz> – Олий таълим тизими педагог ва раҳбар кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш бош илмий методик маркази

O'lmas SAIDOV,

*Chirchiq davlat pedagogika universiteti
"O'zbek tilshunosligi" kafedrasini mudiri, dotsent,
filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)*

ISH YURITISHGA OID TERMINOLOGIK BIRLIKLARNING SHAKLIY TAVSIFI

Annotatsiya: terminologik tizimda tabiiy tilga xos lingvistik qonuniyatlar ham o'z ifodasini topadi. Shuning uchun ish yuritish terminlarini ham tartibga solib turish zaruriyati mavjud. Ushbu maqolada (O'zbek tilining izohli lug'atidagi) ish yuritish terminlarining struktur tavsifini o'rganish orqali milliy va o'zlashma terminlardan ish yuritish terminologiyasining shaklga oid ba'zi xususiyatlari haqida fikr yuritiladi, taklif va mulohazalar keltiriladi.

Kalit so'zlar: termin, lug'at, texnik terminlar, metodologik asos, ish yuritish terminlari.

Аннотация: лингвистические законы, свойственные естественному языку, также выражаются в терминологической системе. Поэтому возникает необходимость регулирования условий работы. В данной статье (в толковом словаре узбекского языка) путем изучения структурного описания деловых терминов рассматриваются некоторые особенности формы деловой терминологии из национальных и родных терминов, высказываются предложения и замечания.

Ключевые слова: термины, лексика, технические термины, методологическая основа, деловые термины.

Annotation: linguistic regularities specific to natural language are also expressed in the terminological system. Therefore, there is a need to regulate the working terms. In this article (in the explanatory dictionary of the Uzbek language), by studying the structural description of business terms, some features of the form of business terminology from national and native terms are discussed, suggestions and comments are made.

Key words: terms, vocabulary, technical terms, methodological basis, business terms.

Ish yuritish terminlari har qanday ilmiy terminosistema kabi tushunchalarning shunchaki ro'yxati emas,

balki o'ziga xos semiologik tizimdir. Bu terminlar ayni paytda ijtimoiy hayot, iqtisodiyot, huquq, menejment, savdo va ta'lim sohalarida keng qo'llanuvchi, ish yuritishga bilvosita aloqador tushunchalarning muayyan tizimini ifodalaydi. Terminologik tizimda tabiiy tilga xos lingvistik qonuniyatlar ham o'z ifodasini topadi. Shuning uchun ish yuritish terminlarini ham tartibga solib turish zaruriyati mavjud. Ushbu maqolada (O'zbek tilining izohli lug'atidagi) ish yuritish terminlarining struktur tavsifini o'rganish orqali milliy va o'zlashma terminlardan ish yuritish terminologiyasining shaklga oid ba'zi xususiyatlari haqida fikr yuritiladi, taklif va mulohazalar keltiriladi.

Umumtil leksikasida birikma shaklidagi birliklarning mustaqil atov birliklar sifatida qo'llanishi kam kuzatiladigan holatdir. Ayrim hollarda leksik lakunalar bilan bog'liq ravishdagi bunday qo'llanishlarga duch kelishimiz mumkin. [1. 258]

Ko'p hollarda terminlar struktur tarkibi jihatidan turlarga ajratilganda o'zak miqdoriga ko'ra sodda, qo'shma, juft, murakkab, birikmali, birikma terminlar qo'llangan holda guruhlanadi. Shuningdek, terminlarning morfologik jihatdan, asosan, ot so'z turkumiga oidligi formal-struktur jihatdan qisqartma shakldagi terminlar ham mavjudligi tabiiy hol ekanligini ko'rsatadi. Ish yuritish terminlari sistemasida ham qisqartma (abbreviatsion) terminlar mavjud. Ular haqida quyiroqda batafsil to'xtalamiz.

O'zbek tilining texnik terminologiyasini tadqiq qilgan olim R.Doniyorov terminlarni tuzilishiga ko'ra o'ziga xos tarzda tasniflaydi. U birdan ortiq leksik uzvdan tashkil topgan terminlarga sintaktik yo'l bilan hosil bo'lgan termin sifatida qaraydi. Uning fikricha, terminologiyada yakka so'zli terminlarga nisbatan sintaktik usul bilan hosil bo'lgan terminlar salmoqli o'rinni egallaydi. Buning sababi shundaki, sintaktik usul bilan yasalgan terminlar, barcha tillarda bo'lganidek, o'zbek tilida ham muhim nominativ manba sanaladi [3.148]. Rus tilshunosi A.N.Kojin ham "terminlarda ifodalanayotgan narsaning belgisi shundoqqina ifodalanib turadi, ular bilish sari harakat jarayonida ijtimoiy ma'lumotlarni mustahkamlashda so'zdan iborat to'siqni oshib o'tishga yordam beradi" degan xulosani aytib o'tgan. Anglashiladiki, R.Doniyorov ushbu fikrga metodologik asos sifatida tayangan.

R.Doniyorov sintaktik usul bilan hosil bo'lgan texnik soha terminlarini ot+ot, nisbiy sifat+ot, sifat+dosh+ot, jarayon nomi+ot tipidagi ko'rinishlarga ajratgan. Olim ot+ot tipidagi terminlarni I tip izofali, II tip izofali, III tip izofali turlarga bo'lgan. U bunday terminlarni yasalishi jihatidan sintaktik usul bilan yasalgan terminlar sifatida, tuzilishi jihatdan esa

qo'shma terminlar sifatida baholagan. [4.148]

R.Doniyorovning texnik terminlar tasnifida ayrim e'tiborga molik jihatlar ko'zga tashlanadi. Birinchidan, olim sintaktik usul bilan yasalgan terminlar sirasida fe'l turkumiga mansublarini ajratmaydi. Ikkinchidan, ayrim sintaktik usul bilan hosil bo'lgan terminlarning qoliplarini morfologik (masalan, ot+ot tipidagi), ba'zilarini semantik (jarayon nomi+ot) asosda belgilaydi. Umuman olganda, R.Doniyorov texnik terminlarni tuzilishi jihatidan an'anaviy tarzda sodda va qo'shma turlarga ajratadi.

O'zbek tili ish yuritish terminologiyasi bo'yicha maxsus tadqiqot olib borgan N.Sadinovanning ilmiy ishida sohaga oid terminlar tuzilishiga ko'ra qo'shma, yasama, birikma terminlarga ajratib o'rganiladi. [5.62] Olima sohaga oid terminlarni ajratishda morfologik va sintaktik usul mahsuldor ekanligini ta'kidlab, sintaktik usul bilan yasalgan sohaga oid qo'shma terminlarni yasaliş modeliga ko'ra ot+ot: xatjild, yilchorak, yukxat; sifat+ot: qimmatbaho, xomashyo; son+yasama ot: birbutunlik, o'nkunlik; olmosh+fe'l: kimoshdi; ravish+ot: kamunum, kammahsul kabi guruhlarga ajratadi. Shuningdek, ish yuritish sohasida yasama terminlarni hosil qilishda 20 ga yaqin so'z yasovchi qo'shimcha ishtirok etishini, lekin ularning bu soha terminlarini hosil qilishdagi imkoniyatlari bir xil emasligini aytib o'tadi. Jumladan, -ma, -chi, -lik, -(u)v, -q(-iq, -uq, -ik), -im, -dor, -lash, -lashtirish kabi qo'shimchalar va -noma, -xona affiksoidlarining yasama terminlarni hosil qilishda faol ishtirok etishi kuzatilgan. Mazkur ishda ish yuritishga oid yasama terminlarni hosil qilishda -noma affiksoidining faollashgani va hujjat nomlarini yasovchi qo'shimcha sifatida maxsuslashgani hamda "Qisqacha ruscha-o'zbekcha-inglizcha ish yuritish lug'ati"da noma so'zi yordamida hosil qilingan 30 dan ortiq termin keltirilgani qayd etilgan. N.Sadinovanning fikricha, "Muayyan affiks yoki affiksoidlarni maxsuslashtirish orqali qisqa, aniq va monosemantik terminlarni hosil qilish, birikma va tavsifiy terminlardan qutulish mumkin bo'ladi". Komponentlariga ko'ra murakkab terminlarning "birikma termin" shaklida qo'llanishi kuzatiladi. Qo'shma so'zlarning ko'pchiligi so'z birikmasi orasidagi sintaktik aloqaning yo'qolishi natijasida vujudga kelgan. Lekin juda ko'p yangi tushunchalar so'zlar orasidagi sintaktik aloqani saqlagan holda, ya'ni so'zlar sintaktik yo'l bilan birikkan holatda nomlanadi va "birikma termin"lar hosil qilinadi. N.Sadinova ham ishida "birikma termin" atamasini qo'llaydi va keyingi davrlarda ish yuritish sohasida birikma terminlarning yuzaga kelishi bilan bog'liq holatlarni aytib o'tadi. Xulosa qilib aytganda, O'TILda berilgan ish yuritishga bilvosita daxldor terminlar tuzilishi jihatdan sodda,

qo'shma, juft, birikma, qisqartma terminlar guruhlariga birlashadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В.Н. Ярцева. – М.: Изд-во «Советская энциклопедия», 1990. – С. 258; Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов. Изд. 2-е. – М.: Изд-во «Советская энциклопедия», 1969. – С.215; Ҳожиёв А. Лингвистик терминларнинг изоҳли луғати. – Тошкент: Ўқитувчи, 1985. – Б. 49
2. Doniyorov R. O'zbek tili texnik terminologiyasining ayrim masalalari. – Toshkent: Fan, 1977. 148-bet.
3. Sadinova N. O'zbek tili ish yuritish terminologiyasi: Filol. fan. bo'yicha fals. dok. ... diss. – Toshkent, 2022.
4. Sadinova N. O'zbek tili ish yuritish terminologiyasi: Filol. fan. bo'yicha fals. dok. ... diss. – Toshkent, 2022.
5. Doniyorov R. O'zbek tili texnik terminologiyasining ayrim masalalari. – Toshkent: Fan, 1977. 62-bet.

Akbar RUZIYEV,

*Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat
o'zbek tili va adabiyoti universiteti
kechki bo'lim boshlig'i, f.f.f.d., PhD
ruziyevakbar@navoiy-uni.uz*

TILSHUNOSLIKDA DISKURS ATAMASI TALQINI

Annotatsiya: maqolada diskurs, diskurs turlari va diskursni matn lingvistikasining predmeti sifatida, nutq tahlilini esa uning usullaridan biri ekanligiga aloqador fikrlar haqida so'z yuritiladi. Muallif nutqda diskurs keng va xilma xil namoyon bo'lishini, nutqiy vaziyatning turfaligi, o'zaro konfliktli obrazlar nutqi va xatti-harakatlarining o'ziga xos majmui diskurs tahlilni amalga oshirish zarurligiga aloqador xulosalarni beradi.

Kalit so'zlar: *individual, xususiy diskurs, mental omillar, adresat, kommunikativ muloqot, aniq, haqiqiy, faraziy, yagona, massiv.*

Аннотация: в статье обсуждается мысль о том, что дискурс, виды дискурса и дискурс являются предметом лингвистики текста, а анализ речи является одним из ее методов. Автор приходит к выводу о широте и разнообразии дискурса в киносценариях, многообразии речевой ситуации, специфике речи и поведения конфликтных образов, необходимости дискурсивного анализа.

Ключевые слова: *индивид, частный дискурс, ментальные факторы, адресат, коммуникативное общение, ясное, реальное, гипотетическое, уникальное, массовое.*

Annotation: the article discusses the idea that discourse, types of discourse, and discourse are the subject of textual linguistics, and that speech analysis is one of its methods. The author concludes that the discourse in the screenplays is wide and diverse, the diversity of the speech situation, the specificity of the speech and behavior of conflicting images, the need for discourse analysis.

Key words: *individual, private discourse, mental factors, addressee, communicative communication, clear, real, hypothetical, unique, massive.*

Nutqni har xil aspektlarda tadqiq qilishga qaratilgan tadqiqotlar turli fan tarmoqlarining yuzaga kelishiga zamin hozirladi. Nutqning muloqotga uzatishdan boshlab to qayta ishlash va qabul qilish jarayonlari muayyan lingvistikaga oid fan yo'nalishlarida alohida tadqiq qilinadi. Nutqning kommunikantlar tomonidan qabul qilinishi va o'zlashtirilishi har bir muloqot ishtirokchilarida individual xarakter kasb etadi. Ana shu individualliklarni tadqiq etuvchi lingvistik fan sohasi pragmalingsvistika sanalsa, uning asosiy masalalaridan biri sifatida diskursni ko'rsatish mumkin.

Tilshunos olim L.Raupova "diskurs" termini tilshunoslikda o'tgan asrning 50-yillarida birinchi marta tilga olinganligini qayd etadi. Bu ibora

amerikalik tilshunos Z.Harrisning 1952-yilda nashr etilgan "Diskurs tahlili" deb nomlangan maqolasida ishlatilgan. Tilshunos Sh.Gulyamova o'zining shu mavzu bo'yicha olib borgan izlanishlarida quyidagilarni qayd etadi: "diskurs, Zellig Harrisga ko'ra (1951), "Hozirgi deskriptiv tilshunoslikda birdan ortiq so'zlar, odatda, hisobga olinmaydi. Tilshunos, odatda, elementlarning o'zaro bog'liqligini bir vaqtning o'zida faqat bitta gapda ko'rib chiqadi. Bu materialning mumkin bo'lgan tavsifini beradi, chunki har bir so'z (yoki so'z turi) ichidagi elementlarning o'zaro aloqasi ishlab chiqilgan va boshqa nutq so'zlarning ketma-ketligi, ya'ni o'zaro bog'liqliklarga ega bo'lgan elementlarning ketma-ketligi sifatida tavsiflanadi. Bu cheklov shuni